

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики**

**ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ
ФАХІВЦЯ-ФІЛОЛОГА**

СИЛАБУС

підготовки	Бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика
форма навчання	Денна, заочна
курс	2 (денна), 2 (заочна)
семестр	3 (денна), 3 (заочна)

Луцьк 2021

Силабус дисципліни «ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ФАХІВЦЯ-ФІЛОЛОГА» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.

Розробник: доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Біскуб І.П.

Силабус затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Завідувач кафедри: Біскуб І. П.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика Бакалавр	Вибіркова дисципліна
Кількість годин/кредитів 90 год. /3 кредити		Рік навчання 2-й
		Семестр 3-ий
		Лекції 24 год.
ІНДЗ: <u>передбачено</u>		Практичні (семінарські) 20 год. Консультації 6 год.
		Самостійна робота 40 год.
Мова навчання	Українська	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика Бакалавр	Вибіркова дисципліна
Кількість годин/кредитів 90 год. /3 кредити		Рік навчання 2-й
		Семестр 3-ий
		Лекції 8 год.
ІНДЗ: <u>передбачено</u>		Практичні (семінарські) 4 год. Самостійна робота 66 год.
		Консультації 12 год..
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Біскуб Ірина Павлівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	м. т. (066)1891014
	ibiskub@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi (посилання на електронний розклад)
	Заняття за розкладом. Консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю).

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Філологічна галузь стрімко розвивається, завдяки чому перелік компетентностей та кваліфікацій студента філолога постійно розширюється. У межах навчального курсу студенти ознайомляться зі стандартом бакалавра та магістра філології, сформуують власні пріоритети та мотивацію до навчання та працевлаштування, відвідають базові підприємства та установи, де працюють філологи, укладуть власне професійне портфоліо. **Предмет** курсу – професійна діяльність, компетенції та перспективи працевлаштування фахівця-філолога.

2. Пререквізити й постреквізити. Теоретичне й практичне підґрунтя курсу «Професійна діяльність та працевлаштування фахівці-філолога» утворюють базові знання, отримані з таких дисциплін, як «Професійна діяльність та працевлаштування фахівці-філолога» (**порівняння ринків праці та принципів працевлаштування філологів в Україні та закордоном**), **Основи прикладної лінгвістики** (напрями прикладної лінгвістики, галузі практичного застосування знань про мову), **Інформаційні технології** (засоби створення, зберігання й перетворення інформації, принципи цифрового кодування інформації), **Основи ІТ маркетингу** (принципи організації і функціонування бізнес структур, потреба у фахівцях зі знанням іноземних мов, фінансування та взаємодія галузей науки і суспільного життя, **Основної іноземної мови (англійської, німецької французької)** (здатність сприймати різні види інформації іноземною мовою, вести дискусію, опрацьовувати наукові джерела, комунікувати іноземною мовою, готувати резюме іноземною мовою)

До **постреквізитів** курсу належать **Теоретичний курс англійської (німецької, французької), Теоретична та прикладна лінгвістика**, блок дисциплін **Автоматична обробка мови та мовлення**, блок дисциплін **Перекладознавство**, а також усі решта освітніх компонентів навчального плану, до яких у студентів може виникнути додаткова мотиваційна зацікавленість.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Професійна діяльність та працевлаштування фахівці-філолога» є формування в студентів системи знань і вмінь, пов'язаних з подальшим працевлаштуванням та розширення особистої мотивації до навчання на філологічних факультетах.

До основних **завдань** належать:

1. представити перелік загальних та фахових компетентностей стандарту бакалавра та магістра філології;

2. ознайомити студентів зі структурою та особливостями навчального плану для філологічних освітніх програм;
3. окреслити перелік основних професій, де існує потреба у фахівцях філологах, ознайомити зі стандартами цих професій;
4. ознайомити студентів з роботою підприємств, де працюють фахівці-філологи, відвідати деякі підприємства та установи;
5. укласти особисті професійні портфоліо фахівців-філологів відповідно до уподобань студентів.

4. Результати навчання (компетентності). Опанувавши курс «Професійна діяльність та працевлаштування фахівця-філолога» студенти володітимуть знаннями та необхідними навичками щодо розуміння структури філологічної галузі, логіки підготовки фахівців філологів та їх подальшого працевлаштування за фахом. **Предмет курсу** – мотивація до навчання на філологічних спеціальностях та пошук місця працевлаштування для студентів філологічних спеціальностей.

Студенти здобудуть такі **компетентності**:

- ✓ здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства **(ЗК1)**;
- ✓ здатність реалізовувати права і свободи людини і громадянина в Україні **(ЗК 1)**;
- ✓ здатність до розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій **(ЗК2)**;
- ✓ здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово **(ЗК 3)**;
- ✓ здатність бути критичним і самокритичним **(ЗК 4)**;
- ✓ здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями **(ЗК 5)**;
- ✓ здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел **(ЗК 6)**;
- ✓ уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми **(ЗК 7)**;
- ✓ здатність працювати в команді та автономно **(ЗК 8)**;
- ✓ здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях **(ЗК 11)**,

а також такі **фахові компетенції**:

- ✓ здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні **(ФК 2)**;
- ✓ здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов **(ФК 3)**;
- ✓ здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань **(ФК 8)**;

- ✓ здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення **(ФК 11)**;
- ✓ здатність до організації ділової комунікації **(ФК 12)**.

Очікувані **програмні результати навчання**. Студенти, які прослухали курс «Професійна діяльність та працевлаштування фахівця-філолога» здатні:

- ✓ вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН 1)**;
- ✓ ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати **(ПРН 2)**;
- ✓ організувати процес свого навчання й самоосвіти **(ПРН 3)**;
- ✓ розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства **(ПРН 4)**;
- ✓ співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо **(ПРН 5)**;
- ✓ використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності **(ПРН 6)**;
- ✓ розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів **(ПРН 7)**;
- ✓ знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності **(ПРН 10)**;
- ✓ використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя **(ПРН 14)**;
- ✓ знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності **(ПРН 16)**;
- ✓ мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах **(ПРН 18)**.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія»							
Тема 1. Філологія у ХХІ столітті		4			2		
Тема 2. Філологічна освіта в Україні.		2	2		2	1	2
Тема 3. Стандарт спеціальності 035 «Філологія» (бакалавр)		2	2		2	1	4
Тема 4. Стандарт спеціальності 035 «Філологія» (магістр)		2	2		2		2
Разом за модулем 1		10	6		8	1	8
Змістовий модуль 2.							
Професійна діяльність фахівця-філолога							
Тема 5. Перелік професій для фахівців-філологів.		2	2		5	1	4
Тема 6. Вимоги до філологічних професій.		2	2		5		4
Разом за модулем 2		4	4		10	1	8
Змістовий модуль 3.							
Працевлаштування фахівця-філолога							
Тема 7. Працевлаштування у сфері освіти.		2	2		3	1	2
Тема 8. Працевлаштування у сфері науки.		2	2		3	1	2
Тема 9. Працевлаштування для перекладачів.		2	2		3	1	2
Тема 10. Працевлаштування у сфері ІТ.		2	2		3	1	2
Тема 11. Укладання професійного порт фоліо фахівця-філолога		5	2		12		6
Разом за модулем 3		10	10		46	4	14
Разом протягом семестру		24	20		40	6	40
Види підсумкових робіт							Бал
ІНДЗ							60
Усього	90	24	20	-	40	6	100

Таблиця 3а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія»							
Тема 1. Філологія у ХХІ		0,5			5	1	

столітті 5							
Тема 2. Філологічна освіта в Україні.		0,5			5	1	
Тема 3. Стандарт спеціальності 035 «Філологія» (бакалавр)		0,5	0,5		5	1	4
Тема 4. Стандарт спеціальності 035 «Філологія» (магістр)		0,5	0,5		5	1	4
Разом за модулем 1		2	1		20	4	8
Змістовий модуль 2.							
Професійна діяльність фахівця-філолога							
Тема 5. Перелік професій для фахівців-філологів.		1	0,5		5	1	4
Тема 6. Вимоги до філологічних професій.		1	0,5		5	1	4
Разом за модулем 2		2	1		10	2	8
Змістовий модуль 3.							
Працевлаштування фахівця-філолога							
Тема 7. Працевлаштування у сфері освіти.		1	0,5		5	1	6
Тема 8. Працевлаштування у сфері науки.			0,5		5	1	6
Тема 9. Працевлаштування для перекладачів.		1	0,5		5	1	6
Тема 10. Працевлаштування у сфері ІТ.		1	0,5		5	1	6
Тема 11. Укладання професійного порт фоліо фахівця-філолога		1			16	2	24
Разом за модулем 3		4	2		36	6	20
Разом протягом семестру		8	4		66	12	40
Види підсумкових робіт							Бал
ІНДЗ							60
Усього	150	6	8	-	66	12	100

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ.

Таблиця 4

Тема	Кількість Годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Філологія у XXI столітті	2	6	Основні філологічні напрями XX-XXI століття.
Тема 2. Філологічна освіта в Україні.	2	6	Філологічні школи України. Класичні університети з філологічними спеціальностями.
Тема 3. Стандарт спеціальності 035 «Філологія» (бакалавр)	4	6	Загальні компетенції філолога. Фахові компетенції філолога.

Тема 4. Стандарт спеціальності 035 «Філологія» (магістр)	4	6	Загальні компетенції магістра філології. Фахові компетенції магістра філології.
Тема 5. Перелік професій для фахівців-філологів.	4	6	Нові професії XXI століття.
Тема 6. Вимоги до філологічних професій.	4	6	Інтерв'ювання під час прийому на роботу.
Тема 7. Працевлаштування у сфері освіти.	4	6	Філолог-вчитель і філолог-викладач.
Тема 8. Працевлаштування у сфері науки.	4	6	Ступінь доктора філософії в Україні.
Тема 9. Працевлаштування для перекладачів.	4	6	Структура перекладацьких агенцій.
Тема 10. Працевлаштування у сфері ІТ.	4	6	Робота з контентом у сфері ІТ.
Тема 11. Укладання професійного порт фоліо фахівця-філолога	4	6	Міжнародна рамка оцінювання рівнів володіння іноземною мовою
Разом:	40	66	

VI. Політика оцінювання

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення курсу «Професійна діяльність та працевлаштування фахівця-філолога» студент виконує такі види робіт: вивчення теоретичного й практичного матеріалу (на практичних заняттях та самостійно, уключно з підготовкою індивідуального завдання), написання тестів, укладання професійного портфоліо. Повноцінне засвоєння курсу передбачає відвідування лекцій, відвідування підприємств та установ, індивідуальне опрацювання літературних джерел відповідно до тематики семінарських занять; підготовку презентацій.

Для підготовки індивідуального науково-практичного завдання студенти здійснюють потенційний вибір сфери та підприємства для працевлаштування, укладають і презентують особисте портфоліо фахівця філолога.

За умови участі студентів у навчанні з елементами *дуальної освіти* передбачено можливість самостійного опрацювання студентами матеріалів начальних занять протягом одного дня на тиждень та зарахування їх результатів до загальної кількості балів поточного контролю.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес

зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#)., пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Відвідування лекцій. Відвідування лекцій – обов’язкове. і передбачає також відвідування демонстраційних лекцій та лекцій-екскурсій на підприємства та установи.

Відвідування практичних. Кожне практичне заняття оцінюється окремо, тому відвідування усіх практичних – обов’язкове. Втрачені через відсутність студента бали – не відпрацьовуються, за винятком, якщо заняття було пропущене через поважну причину, підтверджену документально.

За умови участі студентів у навчанні з елементами *дуальної освіти* передбачено можливість самостійного опрацювання студентами матеріалів початкових занять протягом одного дня на тиждень та зарахування їх результатів до загальної кількості балів поточного контролю.

У межах вивчення курсу передбачені навчальні екскурсії на підприємства та установи, з якими в Університеті підписані договори про співпрацю.

Несвоєчасне виконання завдання.

Студент, що з певних причин не відвідує лекції, зобов’язаний аргументувати свою відсутність. Якщо студент відсутній на практичному занятті з поважної причини, відпрацювання здійснюється під час індивідуально узгодженої консультації.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО.

Відсутність студента на тестових видах роботи оцінюється в «0» балів. Повторне написання тестів можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує відсутність студента.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Учасник освітнього процесу повинен виявляти толерантність і дотримуватися етичних норм та правил поведінки під час спілкування з іншими студентами та викладачем, сумлінно виконувати покладені на нього обов'язки, прагнути до особистісного й професійного зростання та уникати будь-яких виявів неправдивості, що порушують наукову етику й виражають неповагу до чужих інтелектуальних надбань (див. положення про запобігання академічному плагіату: <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>).

Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Студент допускається до складання заліку з дисципліни за умови виконання усіх видів завдань, передбачених силабусом навчальної дисципліни.

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання в терміни, визначені розкладом залікової сесії.

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль у 3 семестрі здійснюється у формі заліку. Дисципліна складається з трьох змістових модулів; її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання змістових модулів (максимум 40 балів);
2. Індивідуальне завдання (максимум 60 балів).

Індивідуальне завдання передбачає підготовку та презентацію особистого професійного портфоліо.

Викладач залишає за собою право заохотити студентів додатковими балами (до 5 балів) за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності, що передбачає використання професійних навичок, дотичних до курсу (участь у діяльності проблемної групи, публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо).

Підсумкову оцінку за національною шкалою буде занесено в залікову відомість.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Біскуп І. П., Данильчук А. Л., Макарук Л. Л. Філософія, суспільство, мова : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 224 с.
2. 6 професій для філолога. *Чорноморський національний університет імені Петра Могили*. URL: <https://chmnu.edu.ua/6-profesij-dlya-filologa/>.
3. Кто такой филолог в Украине? Профорентация URL: <http://prof.osvita.org.ua/ru/education/articles/39.html>.
4. Професія філолог – перспективи працевлаштування. *Одеський обласний центр зайнятості*. URL: <https://ode.dcz.gov.ua/publikaciya/profesiya-filolog-perspektyvy-pracenvlashtuvannya>.

5. Професія Філолог: опис, де вчитися. URL: <https://poprofessii.in.ua/uk/filolog>.
6. Become a Philologist: Education and Career Roadmap. URL: https://study.com/articles/Become_a_Philologist_Education_and_Career_Roadmap.html.
7. Berns M. *Concise Encyclopedia of Applied Linguistics*. Oxford: Elsevier Ltd. 2010.
8. Biskub I. *Applied and Computational Linguistics : підручник для студентів спеціальності «Прикладна лінгвістика»*. Луцьк : «Вежа». 2007. 303 с.
9. How to Become a Philologist in the US. URL: <https://www.careeraddict.com/become-a-philologist-in-the-us>.
10. Why did I choose the profession of philologist?. *Online presentation*. URL: <https://en.ppt-online.org/354661>.

Додаткова література

11. Не тільки вчителька укрмови: 7 професій для філолога. URL: <https://studway.com.ua/ne-tilki-vchitelka-ukrmovi/>.
12. Linguistics as a Profession. Linguistic Society of America URL: <https://www.linguisticsociety.org/resource/linguistics-profession>.
13. Хто такий філолог? URL: <https://filolog2013.blogspot.com/>.